ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **V. P.**, zast. Mgr. Alešem Čápem, advokátem, se sídlem Divadelní 8, Jihlava, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 5. 12. 2011, č. j. 57 A 95/2010 - 28,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím Krajského úřadu kraje Vysočina ze dne 13. 10. 2010, č. j. KUJI 77167/2010, sp. zn. OSV 629/2010, bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce v Jihlavě ze dne 27. 7. 2010, č. j. 350/10/JID-1/1, kterým podle § 24 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní sociální podpoře"), byla zamítnuta žádost žalobce o dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení ode dne 1. 7. 2010.

V odůvodnění rozhodnutí o odvolání se Krajský úřad kraje Vysočina neztotožnil s odvolací námitkou, podle níž při posuzování nároku na příspěvek na bydlení nemělo být vycházeno z příjmů rodiny žalobce za celé rozhodné období druhého kalendářního čtvrtletí 2010, neboť jeho družka se v městském bytě, jehož je žalobce nájemcem, přihlásila k trvalému pobytu dne 7. 6. 2010 a syn družky tak učinil dokonce až dne 28. 6. 2010. Podle § 7 odst. 6 zákona o státní sociální podpoře totiž jde-li o příspěvek na bydlení, považují se za rodinu všechny osoby, které jsou v témže bytě hlášeny k trvalému pobytu, a to bez

ohledu na to, zda spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby. U všech těchto společně posuzovaných osob se započítávají jejich příjmy, které jsou taxativně stanoveny v § 5 zákona o státní sociální podpoře. Správní orgán tedy při posuzování nároku na tuto dávku nesmí vynechat žádný příjem za celé rozhodné období. Započítání pouze části příjmů společně posuzovaných osob podle odvolacího orgánu zákon o státní sociální podpoře neumožňuje.

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 5. 12. 2011, č. j. 57 A 95/2010 - 28, žalobu proti uvedenému rozhodnutí o odvolání jako nedůvodnou zamítl.

V odůvodnění tohoto rozsudku krajský soud uvedl, že od června 2010 spolu s žalobcem v předmětném bytě žili a byli hlášeni k trvalému pobytu jeho družka a syn družky. Pro účely posouzení nároku na příspěvek na bydlení tak od 1. 7. 2010 tvoří rodinu: žalobce, jeho družka a syn družky. Rozhodným obdobím, za které se zjišťuje příjem těchto společně posuzovaných osob, je podle § 6 zákona o státní sociální podpoře předcházející kalendářní čtvrtletí, tedy druhé kalendářní čtvrtletí 2010. Orgán státní sociální podpory pro posouzení nároku na příspěvek na bydlení proto správně započítal nejen příjem žadatele, nýbrž též příjem jeho družky. Podle závěru krajského soudu tak bylo rozhodnutí správních orgánů obou stupňů vydáno v souladu s právními předpisy.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) v zákonem stanovené lhůtě kasační stížnost z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, který je uveden v § 103 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel v kasační stížnosti namítl, že při posuzování nároku na příspěvek na bydlení nemělo být vycházeno z příjmů jeho družky za celé období druhého kalendářního čtvrtletí 2010. Orgán státní sociální podpory měl totiž za duben a květen 2010 vzít v úvahu faktický stav a zohlednit jen jeho příjem, neboť v této době byt užíval jednoznačně pouze on sám. Příjmy jeho družky měl orgán státní sociální podpory zohlednit a připočítat k jeho příjmu až za červen 2010. Za druhé kalendářní čtvrtletí roku 2010 vynaložil na náklady spojené s bydlením celkově v částce 23 797 Kč, což je pro něho velmi vysoký výdaj, který ho značně finančně zatížil. Příspěvek na bydlení by mu tento výdaj částečně kompenzoval, zvláště za situace, kdy byt užíval v měsících duben a květen 2010 výhradně sám. Jeho žádost o příspěvek na bydlení tedy byla důvodná a tato dávka mu měla být přiznána. O nesprávnosti rozhodnutí orgánu státní sociální podpory podle něho svědčí i to, že příjmy jeho družky tvořily pouze invalidní důchod, vdovský důchod a sirotčí důchod, a nikoliv též další příjmy zmíněné v napadeném rozsudku a v rozhodnutí o odvolání.

S ohledem na tyto skutečnosti stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 5. 12. 2011, č. j. 57 A 95/2010 - 28, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Vzhledem k tomu, že s účinností od 1. 1. 2012 přešla na základě zákona č. 366/2011 Sb. působnost krajských úřadů rozhodovat o odvolání ve věcech dávek státní sociální podpory na Ministerstvo práce a sociálních věcí, stalo se tímto dnem ministerstvo procesním nástupcem žalovaných krajských úřadů v soudních řízeních v těchto věcech, jak

vyplývá z § 69 s. ř. s., podle kterého je žalovaným správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla. V řízení o kasační stížnosti proto Nejvyšší správní soud jednal jako se žalovaným namísto Krajského úřadu kraje Vysočina s Ministerstvem práce a sociálních věcí.

To ve vyjádření ke kasační stížnosti zopakovalo závěr učiněný v rozhodnutí o odvolání a navrhlo, aby kasační stížnost byla jako nedůvodná zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež byly stěžovatelem v kasační stížnosti uplatněny. Přitom neshledal vady uvedené v § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Nárok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu, který je v bytě hlášen k trvalému pobytu, jestliže a) jeho náklady na bydlení přesahují částku součinu rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientu 0,35, a b) součin rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientu 0,35, není vyšší než částka normativních nákladů na bydlení. Příjem rozhodný pro přiznání příspěvku na bydlení se stanoví jako měsíční průměr příjmů rodiny připadajících na rozhodné období. Měsíční průměr příjmů rodiny se stanoví jako součet jednotlivých měsíčních průměrů příjmů oprávněné osoby a osob s ní společně posuzovaných. Rozhodným obdobím, za které se zjišťuje rozhodný příjem, je u příspěvku na bydlení období kalendářního čtvrtletí předcházejícího kalendářnímu čtvrtletí, na které se nárok na výplatu dávky prokazuje, případně nárok na dávku uplatňuje. Za rodinu se pro účely zákona o státní sociální podpoře považuje, není-li dále stanoveno jinak, oprávněná osoba a společně s ní posuzované osoby, a není-li těchto osob, považuje se za rodinu sama oprávněná osoba. Jde-li o příspěvek na bydlení, považují se za rodinu všechny osoby, s výjimkou nezaopatřeného dítěte v plném přímém zaopatření ústavu pro péči o děti a mládež, které jsou v témže bytě hlášeny k trvalému pobytu; podmínka, aby spolu trvale žily a společně uhrazovaly náklady na své potřeby, se však nevyžaduje. Tyto podmínky pro vznik nároku na příspěvek na bydlení jsou uvedeny v ustanoveních § 4, § 6 písm. b), § 7 odst. 1, odst. 6 a § 24 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře, ve znění účinném ke dni 1. 7. 2010, k němuž stěžovatel uplatnil nárok na dávku státní sociální podpory.

Z obsahu správního spisu vyplývá, že dne 12. 7. 2010 podal stěžovatel žádost o příspěvek na bydlení s tím, že žádá o přiznání této dávky ode dne 1. 7. 2010. Po celé rozhodné období druhého kalendářního čtvrtletí 2010 stěžovatel žil a byl hlášen k trvalému pobytu v bytě, který mu pronajalo Město P. Do tohoto městského nájemního bytu se dne 7. 6. 2010 k stěžovateli přestěhovala jeho družka E. K. spolu se svým tehdy ještě nezletilým synem M. K., přičemž družka se v něm přihlásila k trvalému pobytu dne 7. 6. 2010 a její syn tak učinil dne 28. 6. 2010. Orgány státní sociální podpory zahrnuly do příjmu rozhodného pro přiznání příspěvku na bydlení plný invalidní důchod stěžovatele v částce 26 340 Kč, invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně družky v částce 20 376 Kč, vdovský důchod družky v částce 6231 Kč, sirotčí důchod pro syna družky v částce 16 473 Kč, příjmy ze závislé činnosti družky v částce 8 080 Kč a podporu v nezaměstnanosti a podporu při rekvalifikaci družky v částce 14 995 Kč [§ 5 odst. 1 písm.

a) bod 1, písm. c), písm. d) zákona o státní sociální podpoře, ve znění účinném ke dni 1. 7. 2010]. Při stanovení výše příjmu rozhodného pro přiznání příspěvku na bydlení přitom orgány státní sociální podpory vycházely z příjmů družky dosažených v celém rozhodném období druhého kalendářního čtvrtletí 2010, tedy i těch, které družka získala předtím, než se přihlásila k trvalému pobytu v bytě pronajatému stěžovateli. Výše dávek důchodového pojištění pobíraných družkou v rozhodném období byla prokázána potvrzením České správy sociálního zabezpečení ze dne 1. 10. 2010. Výše příjmů ze závislé činnosti družky za dobu od 2. 6. 2010 do 30. 6. 2010 byla doložena potvrzením jejího zaměstnavatele, které je obsaženo na dokladu o výši čtvrtletního příjmu tvořícího přílohu k žádosti o příspěvek na bydlení. Výše podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci je dostatečně prokázána interním záznamem odboru státní sociální podpory Úřadu práce v Jihlavě ze dne 17. 9. 2010, neboť o přiznání těchto dávek rozhodovaly taktéž úřady práce. Nelze se tedy ztotožnit s námitkou stěžovatele uplatněnou v kasační stížnosti, podle níž příjmy družky tvořily pouze dávky důchodového pojištění.

Orgány státní sociální podpory tedy vycházely z toho, že celkový příjem rodiny stěžovatele za rozhodné období druhého kalendářního čtvrtletí 2010 činil 92 495 Kč a průměrný měsíční příjem tak dosáhl výše 30 831,67 Kč. Součin rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30 tedy činil 9 249,50 Kč a přesahoval náklady na bydlení i normativní náklady na bydlení, které byly v řízení o přiznání dávky státní sociální podpory stanoveny ve výši 7 932,33 Kč a 8 309 Kč. Za této situace dospěly orgány státní sociální podpory k závěru, že stěžovatel nesplnil podmínky pro nárok na příspěvek na bydlení uvedené v § 24 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře a že mu tedy tato dávka ode dne 1. 7. 2010 nenáleží.

Výše nákladů na bydlení i výše normativních nákladů na bydlení zjištěné orgány státní sociální podpory nebyly v přezkumném soudním řízení nikterak zpochybněny, a proto z nich může Nejvyšší správní soud při posuzování nároku stěžovatele na příspěvek na bydlení vycházet. Naopak k příslušné stížnostní námitce se Nejvyšší správní soud musí zabývat stanovením rozhodného příjmu rodiny stěžovatele a posoudit, zda do něho měly být zahrnuty příjmy družky stěžovatele dosažené v celém rozhodném období druhého kalendářního čtvrtletí 2010, nebo jen její příjmy získané v červnu 2010, během něhož se spolu se svým synem přihlásila k trvalému pobytu v bytě pronajatému stěžovateli.

Příjem rozhodný pro přiznání dávky státní sociální podpory se stanoví jako součet jednotlivých měsíčních průměrů příjmů oprávněné osoby a osob s ní společně posuzovaných připadajících na rozhodné období, jak vyplývá z § 4 zákona o státní sociální podpoře. Do rozhodného příjmu se tedy podle dikce tohoto ustanovení započítávají veškeré příjmy rodiny dosažené v celém rozhodném období, a nikoliv jen v jeho určité části počínající dnem, v němž se určitá osoba stala součástí rodiny pro účely zákona o státní sociální podpoře. Dále podle § 6 písm. b) zákona o státní sociální podpoře, ve znění účinném ke dni 1. 7. 2010, je u příspěvku na bydlení rozhodným obdobím, za které se zjišťuje příjem rozhodný pro přiznání této dávky, období kalendářního čtvrtletí předcházejícího kalendářnímu čtvrtletí, na které se nárok na výplatu dávky prokazuje, popřípadě nárok na dávku uplatňuje. Podle tohoto ustanovení tedy u příspěvku na bydlení rozhodné období nezačíná běžet zvlášť u oprávněné osoby počátkem předcházejícího kalendářního čtvrtletí a zvlášť u společně posuzované osoby ode dne, kdy toto postavení

podle zákona o státní sociální podpoře získala. Konečně znění § 7 odst. 6 zákona o státní sociální podpoře, ve znění účinném ke dni 1. 7. 2010, nestanoví, že se určitá osoba stává pro účely příspěvku na bydlení součástí rodiny až od okamžiku přihlášení se k trvalému pobytu v témže bytě jako oprávněná osoba. Jde-li o příspěvek na bydlení, považují se totiž podle tohoto ustanovení za rodinu všechny osoby, s výjimkou nezaopatřeného dítěte v plném přímém zaopatření ústavu pro péči o děti a mládež, které jsou v témže bytě hlášeny k trvalému pobytu, přičemž se nevyžaduje podmínka, aby spolu trvale žily a společně uhrazovaly náklady na své potřeby.

Jazykový (gramatický) výklad uvedených ustanovení zákona o státní sociální podpoře tedy vede k závěru o nutnosti vycházet při stanovení příjmu rozhodného pro přiznání příspěvku na bydlení ze všech příjmů uvedených v § 5 téhož zákona, které oprávněná osoba a společně s ní posuzované osoby dosáhly v celém rozhodném období předcházejícího kalendářního čtvrtletí. Stejný závěr je pak nutné učinit i za pomoci výkladu účelového (teleologického).

Jestliže se totiž posuzuje splnění podmínek pro vznik nároku na příspěvek na bydlení za kalendářní čtvrtletí, které předchází uplatnění nároku na tuto dávku, pak zákonodárce vychází z toho, že příjmy dosažené v tomto rozhodném období budou vynaloženy na úhradu nákladů na bydlení za následující kalendářní čtvrtletí. V něm však již společně posuzovaná osoba, která se v průběhu rozhodného období předchozího kalendářního čtvrtletí přihlásila k trvalému pobytu v témže bytě jako oprávněná osoba, byt užívá. Proto je možné po ní spravedlivě požadovat, aby se podílela na úhradě nákladů na bydlení z prostředků, které získala v předchozím kalendářním čtvrtletí, byť nebyla v bytě hlášena k trvalému pobytu po celou tuto dobu.

V dané věci se družka stěžovatele a syn družky přihlásili v předmětném bytě k trvalému pobytu až v posledním měsíci rozhodného období druhého kalendářního čtvrtletí 2010. Nicméně stěžovatel měl k úhradě nákladů na bydlení za duben a květen 2010 k dispozici příjmy získané v období prvního kalendářního čtvrtletí 2010. V tomto období družka ještě byt neužívala, nebyl dán u ní důvod přispívat stěžovateli na úhradu nákladů na bydlení a její příjmy tak nemohly být zohledněny při posuzování případného nároku stěžovatele na příspěvek na bydlení či na jeho výplatu ode dne 1. 4. 2010. Ke dni 1. 7. 2010, od něhož se stěžovatel v posuzované věci domáhal přiznání příspěvku na bydlení, však již družka byla přihlášena k trvalému pobytu v témže bytě jako stěžovatel a tento byt s ním také společně užívala. Proto zde byly dány významné důvody pro započítání veškerých jejích příjmů dosažených v celém rozhodném období předcházejícího kalendářního čtvrtletí do příjmu rozhodného pro přiznání příspěvku na bydlení stěžovateli ode dne 1. 7. 2010.

Lze tedy shrnout, že do příjmu rozhodného pro přiznání dávky státní sociální podpory příspěvku na bydlení se zahrnují všechny příjmy uvedené v § 5 zákona o státní sociální podpoře, kterých dosáhla rodina žadatele o tuto dávku v celém rozhodném období předcházejícího kalendářního čtvrtletí, bez ohledu na to, že některá ze společně posuzovaných osob se přihlásila k trvalému pobytu v témže bytě jako oprávněná osoba až v průběhu rozhodného období.

Krajský soud tedy posoudil příslušnou právní otázku správně, a proto v posuzované věci nebyl naplněn důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl. Současně v souladu s § 120 a § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel v něm neměl úspěch a žalovanému ani jeho právnímu předchůdci v něm žádné náklady nad rámec jejich běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. června 2012

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu